

GOSTILNICAR

Strekovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

— List izhaja 20 vsakega meseca —

Za član v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20,—, polletno Din 10,—, četrtletno Din 5,— posamezne številke 2 Din

Cena inseratom: enostopno 1 p. t. vsi 2 Din 2,—, vključno davek.

Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta števil. 18.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Št. 9.

V Ljubljani, 25. septembra 1930.

Leto XVII.

Zvezine objave.

Zvezina odborova seja se je vršila dne 13. septembra 1930 v prostorih g. Kavčiča v Ljubljani ob 10. uri dopoldne v navzočnosti načelnikov in zastopnikov naslednjih zadrug: Ljubljana nač. g. Kavčič in odb. Dachs, ljubljanska okolica podnač. Sušteršič in odb. Avgust Kuhar, Bled nač. Rus, Kočevje nač. Verderber, Trbovlje nač. Dolinšek, Jesenice zastopnik Tancar, Lož nač. Znideršič, Logatec nač. Rihar, Železniki zastopnik Thaler, Vrhnika nač. Brenčič, Zagorje nač. Grčar, Laško nač. Majcen, Sevnica nač. Merc. Povabilu se je odzval tudi zastopnik avtorske centrale g. Ciril Tavčar in zastopnik mariborske zveze tajnik g. Petelin.

Po pozdravu g. predsednika in razložitvi povoda sklicanja današnje odboro ve se je poda tajnik poročilo, da so vsled zakona o avtorskem pravu nastala po vsej državi med godbeniki in gostilničarstvom nesoglasja, kdo je obvezan plačevati avtorske takse in končno tudi proti avtor. centrali v Zagrebu, ki bi se radi komodnosti posluževali najraje gostilničarstva, ki bi to takso zbiralo, je Zveza naprosila Središnji savez z dopisom, da naj centralna organizacija izda direktivo za vso državo, kdo je prav za prav dolžan plačevati to avtorsko takso.

Središnji savez v Beogradu je pojasnil zadevo popolnoma pravilno, kakor smo že tudi pri nas o tem sodili, da ima avtorsko takso plačevati le oni, ki skladbe dotičnega avtorja izvajajo ali predstavlja, nikakor pa tisti, v čigar lo-

kalu so se dotični godbeni komadi predstavljali ali igrali, pač pa pritegne § 52 zakona o avtor. pravu gostilničarstvo v to odgovornost toliko, da stori prestop kazniv po § 51 zakona, t. j. v denarju od 500 do 10.000 Din ali zaporu od 7 dni do 2 meseca tudi oni, kdor odda brezplačno ali za plačilo svoje prostore za tako predavanje, izvajanje, prikazovanje ali razstavljanje kakšnega dela, ki je s tem zakonom nedopuščno, če je vedel za to nezakonitost.

K razpravi v tej zadevi so se udeležili vsi navzoči debate, ki je merila vohče na to, da ima vsak stan in vsaka obrt svoj davek, naj tudi godec plača te pristojbine, ker spada izvajanje tega avtor. materiala edinole v godbeno obrt. Od radia in gramofonov pa naj bi plačali izdelovalci in stvaritelji godbenih aparatov, ako vedo, kateri avtorji se bodo reproducirali na njihovih fabrikatih.

Poudarja se tudi, da je od avtorske centrale postavljen a tarifa neusmiljeno previsoka in se je zadnji čas podvignila za vsa mesta v državi na 50 para od osebe, v kopališčnih krajih pa na 1 Din, kar zahteva in znaša ogromne vsote dnevno, ki jih niti godbenik, še manj pa gostilničar noče prevzeti na svoje rame.

Pritoževalo se je tudi, da se za radio mora itak plačevati po 25 Din mesečne takse, ali se naj zopet še za to svrhu ravno toliko plačuje ali pa še več, t. j. pravcato navijanje cen na škodo gostilniških podjetij, za kar ne dobijo od nikoder povračila, ker si gostilničarstvo ne upa gostov še s takimi posebnostmi

nadlegovati ali siliti, ker marsikomu za glasbo nič ni, pa mora posebno v kopaliških krajih plačevati take horendne takse, naj bi se to znižalo vsaj na primerni minimum, n. pr. 10 ali 20 para od gosta, ne pa po cele dinarje.

V kakšnem dobro obiskanem gostilniškem obratu, koder morda res igra v kakem kotu četvero ali pet škripačev, naj plačuje gostilničar dnevno po 300 do 500 Din te avtorske takse, t. j. brez primerno in nimamo nobene davščine, ki bi zahtevala taka ogromna bremena.

Zaradi tega je bil predlagan in storjen sledeči sklep: Gostilničarstvo v splošnem ali formalno ne prevzame niti kake obveznosti plačevanja takse za avtorske pravice za poklicne godbenike, društva ali klube, ki žele v njegovem lokalu izvajati glasbo, istotako ne za take godbenike, ki jih sam najame za igranje v njegovem lokalu, ali pri zabavi, ki jih sam priredi, temveč prevzame po predpisih paragrafa 52 le to pozornost, da pred prireditvijo koncertov ali plesov godbenike opozori, da imajo naznaniti to izvajanje zastopstvu avtorske centrale, da ali so takso že plačali ali pa da jo imajo še plačati.

Pri godbenih prireditvah, ki jih sam misli prirediti, bo gostilničar istotako opozoril vodjo dotične godbe na pravočasno priglaševanje in plačilo takse, kako se bosta medsebojno pogodila, je njihova stvar.

Vsa druga domača instrumentalna glasba, kakor gramofon, radio, harmonika, citre, glasovir ali karkoli drugega, ki se nahaja pri hiši in tu pa tam porab-

lja za kako razvedrilo, pa naj se pavšalira in sicer po deželi, vaseh in trgih, koder so obče znano čedalje slabši obrati, mesečno po Din 3.—, t. j. letno Din 36.—. Na ta predlog se pristane. V večjih mestih z nad 5000 prebivalci pa predlaga zastopnik avtorske centrale Din 50.—, za Ljubljano pa Din 100.— letnega pavšala. Pristanek na ta predlog ni bil izrečen. Praviloma se imajo naznanila o glasbenih prireditvah pošiljati zastopniku avtor. centrale g. Cirilu Tavčarju, Ljubljana, Grajska planota, skleno pa se tudi olajševalno postopanje, da oddajajo prizadeti naznanila in pri glase pri svoji pristojni zadrugi ali pa Zvezi v Ljubljani. Oni, ki igranje sami priglašajo pravočasno, imajo 25 % popusta pri plačevanju taks.

Ako bo pavšal po deželi najnižji, kakor se je postavilo, ne bodo zahtevale Zveze od avtorske centrale nikake odškodnine za prizadeto delo, drugače pa se zahteva 3 % od skupnega vplačevanja kot povračila dejanskih stroškov. Pri večjih godbenih prireditvah po deželi, kadar se pobira vstopnina, pa je plačevati 25 para od osebe.

Na te kombinacije izjavi zastopnik mariborske Zveze, da se ista tudi tem definicijam pridruži. S tem je bilo to obravnavanje zaključeno.

Zastopnik Zveze v Zagorju g. nač. Grčar poroča, da se je v okolju zagorske zadruge v tem letu davek na pridobitino zelo povišal in da se je zastopnik davčne oblasti proti definicijam davčne komisije pritožil ter prosi, naj se Zveza pobriga, da bodo člani prizivne komisije o tem primerno informirani ter o podanih prilikah vplivali na primerno preureditev in pravično znižanje v ocenah davščine na pridobninah in s tem tudi davščine na poslovni promet.

O pivovarniški akciji referira g. Majcen in naznanja, da je do proračunjene višine stavbenega kapitala treba prodati le še nekaj tisoč akcij do polnega vplačila Din 15 milijonov, nakar se bo z gradnjo lastne gostilničarske pivovarne takoj pričelo.

Skleno se opozoriti še enkrat vsa združna načelstva v Sloveniji, da gredo zastopnikom, ki bodo pooblašeni nabirati podpise za nakup delnic, povsod na roke, jim dajo zaupne može svojega kraja v pripomoč in razpolago, da se čimprej vpisovanje nakupa delnic polnoštevilno završi in zadeva, kateri je osigurana najboljša gospodarstvena uspešnost, kakor je projektirana, čimprej dovrši.

Z zahvalo na udeležbi odborove seje je zaključil predsednik ob pol 2. uri zborovanje.

Pristopajte k

„Samopomoči“!

Avtorske pravice.

K razpravam, ki so se vršile na zvezni odboru seji, kakor se opisujejo na uvodnem mestu danes, priporoča središnji savez v Beogradu za tiste obrate, ki se poslužujejo stalno glasbenih izvajanj, da se sklene med kapelniki godbenih družb ter hotelirji in gostilničarji nekaka izjava, ki bi ščitila gostilničarja za take slučaje, kadar ni na jasnem, kdo naj odgovarja za takso, ter piše v Gostilničarskem glasniku približno sledeče:

Nasim čitateljem, koji obdržujejo v svojih lokalih muziko, še enkrat iskreno in odprto govorimo:

Po § 52 zakona o avtorskih pravicah je lastnik lokala kčiv, ako daje svoje prostore bodisi brezplačno ali za plačilo na razpolago za po tem zakonu nedopuščen predavanje, izvajanje ali sploh produkcijo kakoga dela, če je vedel, da se izvaja nezakonito, torej brez plačanja tozadevnih pristojbin.

To je vse, kar je lastnikom lokalov stavljeno v dolžnost. Nikjer pa ni z zakonom ustanovljeno v dolžnost, da si morajo gostilničarji ali sploh lastniki lokalov pridobivati dovoljenja avtorjev in skleniti z njimi dogovore in plačati pristojbine. Gostilničarji tega tudi ne morejo storiti, ker se po največ sploh ne razumejo na muziko. Njim je treba samo da pazijo, da se z njihovim dopuščenjem ne bi v njihovih lokalih igrali in predstavljali komadi, za katere še ni pridobljeno avtorsko dovoljenje. Ker je malo gostilničarjev, ki vedo kaj je kdo komponiral ali spisal, se priporočuje vsem onim, ki v svojih lokalih vzdržujejo godbo, da se takoj zavarujejo pri svojih godbenih kapelah radi igranja komadov brez dovoljenja skladatelja in da se od vodstva dotične kapele zahteva, da si to dovoljenje nabavijo kakor vedo in znajo in naj vodje ali kapelniki se sporazumejo z avtorji oziroma njih zastopniki, ter priporoča, da je k temu zavarovanju treba vzeti od šefa godbene kapele n. pr. tole pismeno izjavo:

S tem izjavljam, da hočem v lokalu g. (ime lastnika lokala) igrati s svojo godbeno družino samo one skladbe ali kompozicije, za katerih izvajanje obstoji avtorjevo odobrenje ali kadar takšno odobrenje ni po zakonu o zaštiti avtorskih pravic potrebno.

Lastnik lokala g. (ime lastnika) mi ne dovoljuje, marveč mi izrečno zabranjuje sviranje takih kompozicij, za katere je potrebno dovoljenje avtorja, ako takega dovoljenja nimam. Kraj in datum in podpis šefa dotične godbene kapele.

Tako izjavo je treba kolekovati z Din 20.— in dati potrditi od županstva. Takih izjav se je v Beogradu že podpisalo oziroma sklenilo. S tako podpisano izjavo se nato lastnikom lokalov ni treba bati nikakih posledice, ker je godbe-

nike s tem opozoril, da dovoljuje igranje le onih komadov, za katere imajo dovoljenje. Naravno je, da se mora ta dogovor tudi upoštevati stvarno in da ako gostilničar ve, da niso takse ali prijave v redi, se ne sme spozabiti ustmenno izdajati drugačnega dovoljenja.

To bi bil nekak način, s katerim bi se stvar ujedila tako, da hotelir ali gostilničar ne prideta v konflikt s § 52 zakona o avtorskem pravu. Gostilničar ima pri prireditvi godbenih ali plesnih zabav itak še drugih izdatkov in stroškov toliko, da skoro redko kdaj pride na svoj račun. Dati je godbenikom brezplačni lokal, razsvetljavo in kurjavo, plačati državne in občinske takse za godbo, dovoljuje pobiranje napitnine od gostov, da ponajvečkrat brezplačno hranijo godbenikom in po vrhu še plačajo za njihovo delo, je tedaj popolnoma jasno, da ni mogoče, da bi hotelir in gostilničar še iskal in plačeval dovoljenja avtorja zato, da bi godbenik smel svirati njegove kompozicije, je tedaj edino pravilno, da si to oskrbujejo godbeniki, ki avtorska dela izvajajo, vse te pravice in oni naj vodijo vso brigo v muzičarskih stvarih, je popolnoma logično, a ne hotelirji in gostilničarji. Toliko se nam je zdelo potrebno v tej stvari še pojasniti, da ne bo ta novost zopetnih novih davčev obešena kar direktno na rame gostilničarstva.

Ukrepi proti šušmarstvu.

Rokodelske obrti se imajo na vse strani boriti proti šušmarstvu. Šušmarja se imenuje dotičnika, ki brez vsakih pravic po svoje ali pa z zlorabo podeljenih pravic skuša in išče obratovati po večini skrivoma ali pa tudi očitno na podoben način, kakor sme to le pravilno z vsemi pravicami oskrbljeni koncesionar. Tudi gostilničarstvo je obrt in menda ni v nobeni obrti več šušmarstva kakor v gostilničarski.

Ko je bilo koncem leta 1928 trgovstvu z ministrskim ukazom odpravljeno in prepovedano vsako točenje na drobno po trgovinah, branjerijah itd., so se začeli ti sloji na drug način usiljevati v gostilničarsko obrt po določbah čl. 82 pravilnika s prošnjami za ustanavljanje delikatesnih trgovin, ki po največ niti po imenu niso to kakor se nazivljejo. V vinorodnih krajih pa se zlorablja dovoljenja točenja lastnega pridelka tudi na tako drastičen način, da vzbujajo tako predrzno postopanje veliko nejevoljo med gostilničarstvom. So slučaj, da ima lastnik vinograda tudi gostilnico, a ne da bi svoje doma pridelano vino točil v lastni gostilni, marveč daje gostilno v najem, v drugem kraju, severda daleč proč od vinograda, pa vodi trgovino in v isti hiši se peča po domače z vinotočem pod vejo. Ali ni to šušmarjenje? V ljubljanski okolici kljubujejo

branjevke že par let s šušmarstvom na drobno točenja vina, piva in žganja. V slučaju ovadbe in preiskave pa se vse najodločneje utaji. Nastavil se je še specialni opazovalec, bil po večkrat s šestimi, desetimi, tudi 12 pivci v čumnati, vseh imena zapisal, tudi za pijačo dajal, a ob uvedeni preiskavi je vse tajilo in nihče ni hotel ničesar vedeti.

Takemu šušmarstvu je le težko stopiti na prste, ker oblast ne kaznuje, če ni jasnih dokazov. Z dokazi pa je čisto težava, ker se priče boje ali se nočejo zameriti ali pa same drže s šušmarjem. Tudi so oblasti večkrat jako obzirne in popustljive.

Na pritožbe Zveze obrtnih zadrug je izdala kraljevska banska uprava Dravske banovine okrožnico z dne 24. junija 1930., VIII., No. 3328/2, vsem sreskim in mestnim načelstvom ter sreski izpostavi v Škofji Loki, na katero opozarjamo naše organizacije in jo radi njihove informacije in sklicevanja pri ovadbah priobčujemo. Okrožnica se glasi:

»Z okrožnico z dne 23. maja 1929. O. br. 924/3 je bivši veliki župan ljubljanske oblasti, z dne 8. februarja 1929. O. br. 586/14 pa bivši veliki župan mariborske oblasti izdal navodila glede zatiranja neupravičenega obratovanja v obrtih vobče in v stavbinskih obrtih posebej. Množe se pritožbe, da se navodila v teh okrožnicah ne uporabljajo, kakor bi bilo v interesu zaštite legalnega obrtništva potrebno.

Vabimo podrejena obrtna oblastva, da neupravičena obratovanja, ki zanja zaznajo, z vso pozornostjo preiščejo in jim napravijo konec, čim uvidijo, da je dana kršitev veljavnih obrtnih predpisov. Posebej pa je paziti na kritvena razmerja med upravičenimi obrtniki in neusposobljenimi osebami, ki se pojavljajo bodisi v obliki službenega razmerja ali v prijavi fiktivne podružnice ali pa celo z ustanovitvijo kake družbe z o. z., pri kateri naj je upravičeni obrtnik zgolj poslovodja na glavnici ali obratu podjetja. Zlasti so taka razmerja pogosta poleg v trgovinah z mešanim blagom tudi v stavbinskih obrtih.

V primerih, ko boste izrekli obsodbo zaradi dognanega prekrška, pa Vas vabim, da naložite kazen v taki izmeri, ki bo v sorazmerju z višino doseženega dohodka in z obsegom krivde, razen tega pa, da vselej uporabite tudi določilo § 152 o. r., da se nadaljevanje neupravičenega obratovanja ukine.

V ostalem pa Vas vabim, da se slej ko prej točno ravnete po navodilih uvodoma citiranih okrožnic.

Pomočnik bana:

Dr. Pirkmajer s. r.

Iz te okrožnice vidimo, da je kr. banska uprava voljna pomagati legalni obrti in jo ščititi pred šušmarsko nadlego. Prepričani smo, da bo okrožnica

imela uspeh, ako bodo obrtna oblastva postopala energično in strogo.

Treba je sedaj pri vsaki priliki, kadar se uvede postopanje proti kvarljivcem in zlorabljanju obstoječih predpisov, pozivati na predstoječo okrožnico.

Razglasi okrožnih in okrajnih sreskih poglavarstev.

Da je v smislu § 54 uredbe o izvrševanju očuvanih odredb prepovedano zahajati v krčme sledečim osebam: Bohl Feliks pri Sv. Petru srez Maribor do 5. septembra 1932, Kurent France v Govejem dolu za dobo 6 mesecev, Plank Josipu v Sv. Lovrencu pod Prožinom za dobo dveh let do 14. 7. 1932, Martinu Kresetu v Miklerjih in Francetu Šenica, tudi delavcu v Miklerjih, obema za dobo enega leta, Urankar Avgust v Trbovljah do 11. februarja 1931, Flis Josipu iz Doba, okrajno sodišče Brdo, za dobo enega leta pričenši z 29. avgustom 1930, Dremelj Josipu, čevlarskemu mojstru v Gradecu, sodni okraj Višnja gora, za dobo 6 mesecev, Ažman Francu, zidarju v Kovoru pri Trziču, za dobo dveh let, pričenši s 23. septembrom 1930. Opozarja se na te prepovedi s pripombo, da se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 5000 Din vsakdo, ki bi, vedoč za gornje prepovedi, imenovanim postregel z alkoholnimi pijačami.

Razlika na bansko trošarino se vrne.

Nekateri gostilničarji so plačali razliko na bansko trošarino za vino in sicer na ono zalogo vina, ki je bila zasežena 1. aprila t. l. Opozarja se tiste, da se taka razlika neupravičeno izterjava, ker se glasom člana 19 pravilnika za izvrševanje določil o banovinski in občinski trošarini z dne 9. julija 1930 št. 50603 finančnega ministrstva ne sme pobirati eventualna razlika o banski trošarini na količine trošarinskih predmetov, ki se zatečejo dne 1. aprila 1930 pri prodajalcih na drobno in na debelo in za katere je bila plačana banovinska trošarina po stari stopnji. Priporoča se tedaj, da vložijo vsi oni, ki so plačali to razliko, nekolekivano prošnjo na finančno upravo kr. banske uprave in predložijo dotične plačilne bolete.

Vzorec dotične vloge bi bil sledeči:

N. N., gostilničar

v št. prosi

za povrnitev vplačane razlike

banovinske trošarine na

alkoholne pijače.

Kraljevski banski upravi dravske banovine

v Ljubljani.

Podpisani prosim za povrnitev razlike na količino pijač, ki sem jih imel

v zalogi dne 16. 4. 1930, katero sem plačal glasom priložene bolete št. z dne 1930 izvzemši piwo na povišano banovinsko trošarino v znesku Din.

Ker je bila ta razlika glasom službenega lista od 8. 8. t. l. kos 17 člen 19 pravilnika za izvrševanje določil v banovinski in občinski trošarini pogrešno pobrana, prosim, da se mi ta znesek povrne.

. dne 1930.

Rok za to je kratek, kdor ima kaj zahtevati, naj takoj vloži tako vlogo, pozneje se ne bode moglo tega povračila več zahtevati. Vloga je kolekaprosta.

Naši pokojniki.

V poteku dveh mesecev smo izgubili iz naših vrst dvojne načelnikov, ki sta bila vseskozi najmarljivejša voditelja svojih zadrug in idealna sodelavca v organizaciji. Dne 12. avgusta je umrl gospod Franc Vozelj, restavrater in načelnik gostilničarske zadruge v Kranju, katera je vsled bistrega in smotrene vodstva ena najtočnejših v izvrševanju svojih dolžnosti. G. Vozelj se je z veliko marljivostjo udeleževal kot načelnik zadruge kakor tudi pri vseh shodih, zborovanjih in sestankih Zveze, vedno točno na mestu kot preizkušeni svetovalec. Še v cvetoči moški dobi, starega komaj 35 let, ga je ugrabila neizprosna smrt njegovi ljubljeni družini in zadrugi, ki ga bo isto tako težko pogrešala. Lep pogreb je pričal, kako je bil mož čislán in spoštovan. Zveza se je udeležila spremstva na njegovi poslednji poti po zastopnikih gg. Petru Štepicu, Jošku Lautar in zvezinem tajniku.

Dne 6. oktobra pa smo prejeli zopet tužno vest, da je preminul velezaslužni načelnik novomeške gostilničarske zadruge g. Josip Zorc. Kot ustanovitelj zadruge za ves novomeški politični okraj je načeloval od ustanovitve pa do konca svojih dni. V njem smo imeli najduhovitejšega in energičnega sobojevnika za interese in pravice gostilničarstva. V svojih navdušujočih nagovorih ob priliki zadrugnih občnih zborov je naravnost užigal srca zdvajajočim tovarišem. Veličasten njegov pogreb je bil dostojna priča o njega priljubljenosti in spoštovanju. Pogreba so se kot zastopniki Zveze udeležili predsednik g. Kavčič, podnačelnik zadruge gostilničarjev v Ljubljani g. Krapež in odbornika gg. Stepič in Lavtar. Bodi izrečena tem potom žalujočim rodbinam najodkritosrčnejše in globoko sožalje z zagotovilo, da nam ostaneta oba pokojnika težko nadomestljiva v trajnem spominu.

Revizija potniške tarife.

(Konec)

Potniku tujcu, ki ima nastopiti dalje vožnjo naj se odkazuje pulman vozove splošno že od strani železniškega uslužbenstva samega, ne da bi bilo treba potniku šele z veliko težavo si priboriti sedež v pulmanskem vagonu, ter se priporoča odredbe, da pride nekaj več te vrste vagonov v naše kraje, koder je tujski promet in turistika živahnejša kot drugod, in naj se skrbi, da vagoni ne bodo natrpani vedno tako, da se največkrat zgodi, da mora potnik, ki ni imel sreče dobiti sedeža, po 50 km dalje voziti se stoječ na hodniku za drago plačilo.

Uprava naj bi skrbela za lične zemljevide po čakalnicah in lepe razločne slike naših pokrajin in prog tudi po vagonih.

Uvesti je tudi letne karte za vsakogar, kdor te potrebuje.

Cene za brzovlake naj se prilagodijo modernemu sistemu kakor je v Nemčiji, da se za gotove daljave dovoljuje v vsakem slučaju prestop od navadnega osebnega na brzovlak le proti doplačilu za dotično razdaljo, t. j. po takozvanem zonen-tarifu, ki bi se naj tudi upeljal po naših železnicah. Uvesti je vsekako krožna potovanja (Rundreisebillet) z znižanimi cenami.

Prireditvam skupnih potovanj je vsekako brez izjeme dovoljevati znižane vožnje, ako je najmanjše število udeležencev 12 odraslih oseb ne glede na kilometražo.

Na križiščih, koder je prestopati iz enega vlaka na drugega je urediti redne zveze, da se ne čaka predolgo mnogokrat celo po več ur na nadaljne zveze.

Podjetja, ki izdajajo reklamne časopise, razni propagandni material, slike v svrhu tujsko prometnih izboljšanj, je denarno podpirati, kakor je to uvedeno v Švici.

Jedilni voz naj služi vsemu vlaku po vagonih, ne le v jedilnem vozu samem, posebno na dolgih progah, koder ni restavracijskih postaj.

Skrbi se naj za dobro razvidne table s točnimi označbami zamude vlakov.

Označbe prog, v kateri smeri posamezni vlak odhaja, naj bodo z velikimi napisi in razvrstitve na kolodvorih taka, da se z lahkoto prihaja na posamezni vlak, ne pa da so po štiri vlaki eden poleg drugega, da prav mnogokrat potnik zaide v nepravo smer, naj bi se uvedla po možnosti pripravnejša razvrstitve.

V veliki meri škodljiv tujsko prometnim razmeram, osobito posameznim potnikom, je način v zakupdaje kolodvorskih restavracij. Železniška uprava trpi brezumno gonjo pri licitacijah v zakupdaje kolodvorske restav-

racije. Te zakupne cene so tako pretirano visoke, da noben zakupnik ne more vzdržati pod takimi neznosnimi bremenami, absolutno ne more biti v položaju postreči tujcem in gostom z normalnimi cenami in najboljšim blagom, ter mora odirati tujca, ki je primoran v naglici zavžiti potrebno hrano in pijačo, ako hoče pridobiti sredstev za izravnavo teh velikanskih tudi oderuških dajatev. Železniška uprava naj najemnine previdno maksimira, ne dovoljuje fanatičnih navijanj najemnih pogojev, ki se mnogokrat vršijo samo iz animoznosti eden proti drugemu dotičnih reflektantov in s tem boče tudi draginja po kolodvorskih restavracijah odpravljena, ter prizadetim restavraterjem vsaj preživiljski pripomoček zagotovljen ne pa zagotovljena izguba, kar se vseskozi opaža, da zakupniki kolodvorskih restavracij ne morejo izhajati. Tudi zakupna doba za taka podjetja ne sme biti samo eno ali dveletna, marveč se je v prejšnjih časih vedno sklepala na 5 ali 6 let.

Glede avtobusnega prometa se železnici ne bode treba bati mnogo konkurence, ker ta podjetja težko izhajajo, osobito pa še potem, ako železnice regulirajo potniške tarife navzdol.

Prosili smo te od strani naših organizacij navedene opozorjenja na mero dajnih mestih predložiti in po možnosti uveljaviti.

Glasba v lokalih.

Pod tem naslovom prinaša Jadranska pošta iz Splita po inicijativi tamošnje zadruga gostilničarjev in kavarnarjev sledeči opis: Zakon od 26. decembra 1929 zavaruje avtorske pravice s katerim se komponistom ali skladateljem priznava storjene muzikalne dela in skladbe kot privatno lastnino.

V Zagrebu obstoji oziroma se je ustanovila za vso državo Avtor centrala d. d. za zaščito avtorskih pravic vseh domačih in tujih skladateljev. Brez dovoljenja te centrale se ne smejo v hotelih, restavracijah, kavarnah in gostilnah prirejevati nikake glasbene produkcije, bodisi glasba pisana ali na pamet, pa bodisi stalno ali samo od prilike do prilike in ali proizvajajo glasbo glasbeniki t. j. godci, pevci ali mehanični instrumenti, kakor gramofon, orkestron, radio itd. Zakon kaznuje prekršitelja od 1000 do 6000 Din ali pa z zaporom od enega do 6 mesecev. Za slučaj, da bi dotičnik to storil namenoma iz dobičkaželjnosti se pa smejo izreči nad njim obe kazni.

Avtor centrala zahteva za dovoljenje glasbenih priredb po svoji tarifi po velikosti in prometu, lokalni ali kraju mesečno ali pa z letnim pavšalom, ter je postavila formalen predlog, da naj se plačuje za avtorsko pravo v Zagrebu

po 50 para, v Ljubljani 30 para, po deželi pa 25 para od osebe.

Ta postavka se nam zdi visoko prestrana, ako pomislimo v kolikih krajih vse države se dnevno igra in povsod največ brez kakih vstopnin ali zvišanja cen jedi in pijači za to svrhu, je tedaj nastala iz te uredbe zopet nova bridkost za gostilničarstvo plačevati v to svrhu milijone po vsej državi.

Že delj časa se bavi gostilničarska zadruga v Splitu (istotako tudi v Sloveniji) s tem velevažnim vprašanjem, katero tvori veliko zaseko v interese gostilničarstva in kavarnarstva. Že danes morajo oni, ki vzdržujejo stalno godbo, plačati godbenikom potne stroške, dajati jim prvorazredno hrano, plačati stanovanje in horendne svote v denarjih. Nadalje se jih mora zavarovati pri okrožnem uradu za zavarovanje delavstva, občini takso za prenočevanje tujca, potem za nadzorovanje redarstvu od 50 do 75 Din dnevno, državno in občinsko takso in v novejšem času tudi banske takse v to svrhu in po vrhu vseh teh stroškov še avtor centralo po 50, 30 ali 25 para od vsakega gosta, ki bi prišel poslušat godbo. Vse to znese toliko, da bi se moralo začeti pritiskati na goste, koji so dandanes v tej ekonomski krizi itak že zelo redki po naših lokalih. Moglo bi se za to povšati cene pri vsaki priliki glasbeni priredbi, ako pa se to stori, je zopet gostilničar na vrsti plačati državi 20% od brutto dohodka, tako da so gostilničarji vseskozi med dvema ognjema, ne na prejšnjem nazaj se ne bode moglo, ako bo treba skrbeti še za tak trošek za avtorske pravice. Tudi je izjema, da mora gostilničar skrbeti za zavarovanje godbene družine pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavstva za ves čas zaposlenosti v njegovem lokalni, ker to niso njegovi delavci, marveč le kapelnikovi, s katerim se je gostilničar pogodil. Ako se pogodimo s tesarskim, mizariskim, kovaškim, pleskarskim ali drugimi mojstri nismo dolžni skrbeti za Okrožni urad za delavce teh mojstrov, zakaj bi moral ravno za muzičarje gostilničar imeti izjemo.

Gostilničar ima pač paziti na svoj posel v lokalni, nikakor pa ni v položaju naznaniti ali poročati, kakovi komponist se bode izvajal vendar pa naj bo odgovoren za pravilno naznanenje in za dohodek avtorskega prava. To avtorsko takso morali ali imeli bi plačati glasbeniki za glasbo, kajti njihova obrt je glasba, ali avtor centrala baje noče priznati tega, marveč zahteva, da avtorske pravice plačuj gostilničar kojih večji del, glasbe niti ne razume.

To težko vprašanje prisiljuje gostilničarstvo do skrajnih sredstev, zato so baje člani Udruženja gostilničarstva savske banovine se odločili, da vsi odpovedo svojim glasbam, da se od 15. avgusta pa do 15. septembra obustavi

igranje godbe v njihovih lokalih. Ta pokret se širi po celi kraljevini, kar bo imelo za posledico, da bode brez kruha na tisoče godbenikov, koji so od svojega dela živeli in zapadejo s tem v brezposelnost. Potrebno je tudi da naši gostje resno vzamejo to novo davščino, ker stopa zakon o zaščiti avtorskih pravic proti koncu tega leta v veljavo z vsemi svojimi kaznimi in posledicami.

Popravek.

V okrožnici pri pobiranju posmrtnine v mesecu oktobru od članov gostilničarske Samopomoči se je vrinila neljuba pomota, da je med pokojnimi Jožef Benedik, pravilno pa je *Benedik Neža* roj. Rozman, gostilničarka v Kranju, ki je umrla v starosti 46 let.

Podpisujte delnice za
**Gostilničarsko
pivovarno
v Laškem!**

Pozor lovci!

Za lovsko sezijo
nudi puškarna

F. K. Kaiser, Ljubljana:

Nove vrste lovske patrone znamka
»Re« basane z nemškim Kaslohim brez-
dimnim smodnikom. V zalogi bodo
»Geco« patroni z nemškim Roht-
welskim smodnikom.

**I. slovenska tovarna
mineralnih voda so-
davice itd.**

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico in pokallice,
naravni malinov in
olitrnov sok, nadalje
sadne pijače v patentnih
steklenicah: jagodovec
nektar, kristalno ol-
tronado in jabolčni
bliser.

Gostilničarji, podpirajte
lastno podjetje!

RESTAVRATERJI - GOSTILNIČARJI!

Ako Vam je na tem, da si izdatno
pomnožite svoje dohodke,

GRAMOFON

Gostilna brez našega avtomata je mrtvo podjetje —
glasba in peje razveseljuje človeka.

Nudite Vašim gostom to veselje osobito še, ker

VAS NIČ NE STANE!

Vsak avtomat-gramofon se v najkrajšem času sam izplača.

naročite si takoj naš
najnovejši tip

AVTOMAT

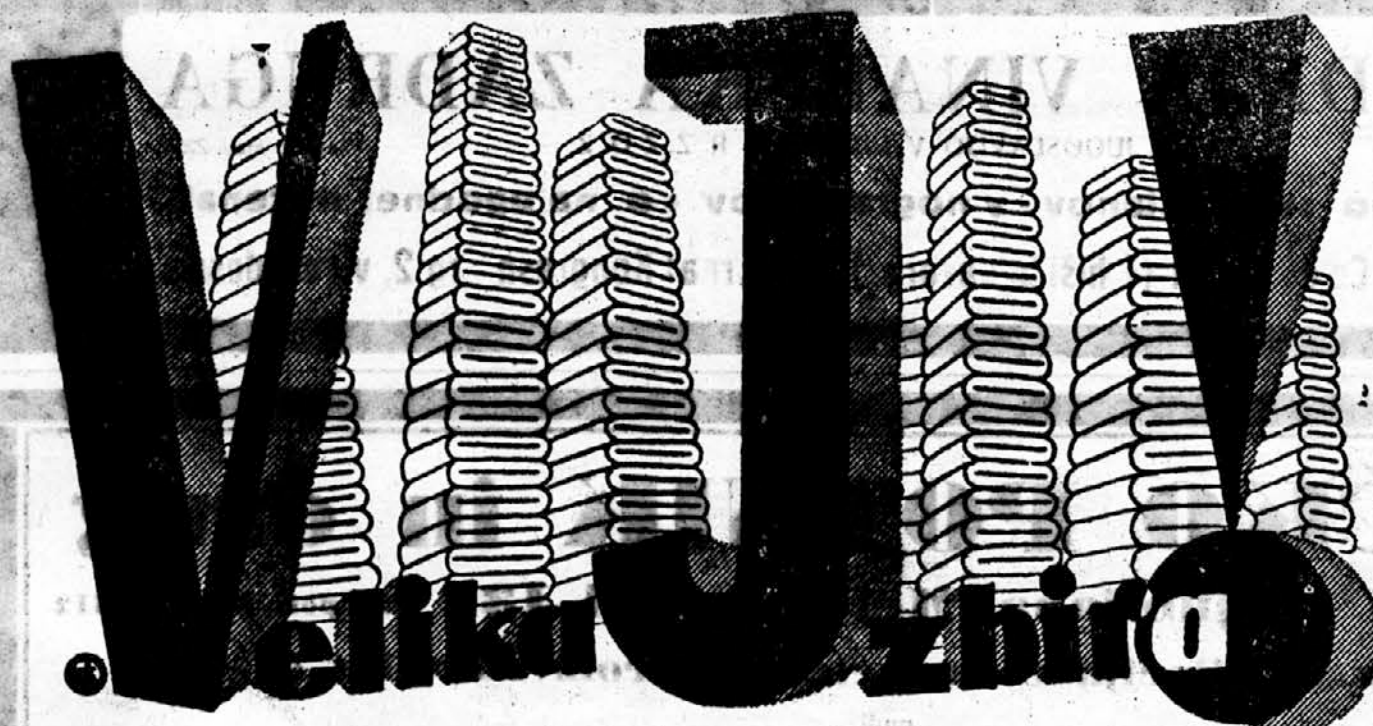
Opis in cene Vam na željo takoj sporočimo.

Centrala za splošno gramofonijo:

„GRAMOFON“ - A. RASBERGER

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34

Palača „Pokojninskega zavoda“ — Telefon 33—83.

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno
znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG šte. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloge sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolesijska ulica šte. 18.

Jedilno orodje

navadno in alpaca, voščeno platno za na mize, šifone, klote, čipke, vezeno, tapetniške žnore, nogavice za dame in gospode se kupi najugodnejše le pri:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

»DUNAV«

Zavarovalna delniška družba v Zagrebu

Podružnica v Ljubljani

Šelenburgova ulica štey. 3

Telefon

24-05

zavaruje po najugodnejših pogojih proti škodam: vsled požara, vlomske tatvine, razbitju stekla, transporta, nezgod in zakonitega jamstva. Prevzema tudi zavarovanje avtotaksa, avto-jamstva ter sklepa življenjska zavarovanja vseh vrst z in brez zdravniške preiskave za slučaj doživetja in smrti, otroška in štedilna zavarovanja po najmodernejših kombinacijah in cenih tarifnih. Police naše družbe sprejema ministrstvo vojne in mornarice kot kavicjo pri ženitvi gg. oficirjev.

Vsa potrebna pojasnila so na razpolago pri vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE LJUBLJANA

Veletrgovina

Andrej Meja: v Komend pri Kamniku

Veletrgovina

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih, priznani dobrih

VIN

katera se stavijo z lastno priliko na dom, ali razpošiljajo franko po železnici na postajo kupca!

OSREDNJA VINARSKA ZADRUGA

Telefon štey. 2255.

ZA JUGOSLAVIJO V LJUBLJANI R. Z. Z O. Z.

Telefon štey. 2255.

oddaja vino svojih članov - vinogradnikov po najugodnejših cenah.

Založna klet: Celovška 81 (v hiši je kavana). Pisarna: Kongresni trg 2, v veži desno.

SREČKO POTNIK in drug

Telefon št. 2110

Ljubljana, Metelkova ul. 13

Rač. post. hran. 11.612

parna destilacija esenc, eternih proizvodov i. t. d.

nudi:

Sadne soke:	malinovec, oranžni, limonov, bezgov, robidni sok, sadni grog, dodatek za čaj.
Pasterizirani soki:	brezalkoholni jabolčni mošt.
Marmelade:	marelčna svetla, „Nektar“ melange iz jabolk in malin, jabolčna svetla, češpljeva.
Esence:	rum in jamajca rum esenc i. t. d.

Raznovrstno mineralno vodo

kakor

- Rogaški Tempel vrelec,
- " Styria vrelec,
- " Donati vrelec,
- Radinski zdravilni vrelec,
- Giesshübel'sko slatino,
- Preblausko slatino,
- Gleichenberški Emin vrelec,
- " Konstantin vrelec
- Karlovo varski milinski vrelec,
- Nieder Selters,
- Franc Jožetovo grenko vodo,
- Hunyadi lanos grenko vodo,
- Gubersko srebrenico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana

veletrgovino specijalnega blaga in glav-
na zaloga domačih in inozemskih mine-
ralnih voda.

Geniki na razpolago!

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk

FR. KOLLMANN, Ljubljana

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji
naročbi izdatno znižane cene.

POHIŠTVO

Vsakovrstne spalnice in razno drugo pohištvo
nudi po najnižjih cenah

Matija Andlovic,

strojno mizarstvo, Komenskega ul. 34

Centralna vinarna d. d.

V LJUBLJANI - Sp. Šiška, Frankopanska ul. 11

Telefon 2573.

Telefon 2573.

opozarja cenj. občinstvo na svoja **zajamčeno pristna prvovrstna domača, štajerska**
in **dolenjska vina**. Na zalogi pa ima tudi **zajamčeno pristna dalmatinska vina**
lastne preše.

"Centralna vinarna" kupuje v Dalmaciji le grozdje in preša sama, druga
vina pa kupuje le od vinogradnikov.

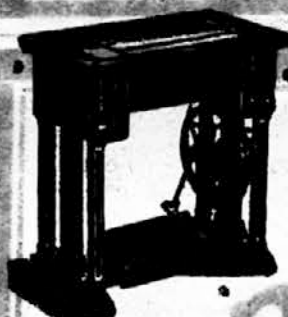
Pridite in poskusite!

Niste obvezani, da tudi naročite!

Vinska trgovina in restavracija

Peter Stepic, Sp. Šiška 6

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo **zajamčenih**
naravnih dolenjskih, štajerskih in dalmatinskih vin. Tel. 2171

Najboljši v materialu
in konstrukciji so:

šivalni stroji in kolesa
znamke »Gritsner« in
»Adler« za dom, obrt
in industrijo. — Ple-
tilni »Dubled«, pisalni
»Uranac« le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na obroke!

Poduk vezenja brezplačen!

Pristopajte k

„Samopomoči“!

AUGUST AGNOLA
LJUBLJANA
Dunajska cesta 18.

ZALOGA RAZNOVRSTNE-
JA NAMIZJA ZA GOSTIL-
NE, HOTELE IN KAVARNE

ZAMAŠKE
vseh vrst

oddaja

Liubljanska industrija
orodkov in zamaskov

JELAČIN & KOMP.
LJUBLJANA.

Rogaško in Radensko Satino, delikatese in veliko izbiro pražene kave nudi

T. MENCINGER, LJUBLJANA, Komenskega ulica števil 24

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

(Spodnja Šiška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

marčno, dvojno marčno in izvozno
pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobro se tudi topilo in sladno ome, ki so kot krma za živino zelo priporočljive.

A. & E. Skaberné
Ljubljana

Največja izbira
čiškega in angleškega
sukna.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstra-
njuje pri človeku in živa-
lih **Naftol-mazilo**, ki
je brez duha in ne maže
perila — 1 lonček za eno
osebo po pošti 7 Din pri
TRNKOCZY, skarna.
Ljubljana Slovenija.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta števil. 16

posreduje brezplačno
za vse službo ljube

v gostilničarskem obrtu :

Gospodari iz Ljubljane plačajo 11 Din,
z dežele 4 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslu-
žite se te ugodne prilike.

Cenjenim trgovcem, obrtnikom in zasebnikom se priporoča

BRZOPROMET

AUTOPREVOZNIŠKA DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 4

Telef. števil. 2182.

Prevažanje vseh vrst blaga, odvoz in dovoz na kolo-
dvore. Prevozi tudi na deželo ob vsakem času in najhitreje.
Jamsvo za točno in brzo dostavo. Minimalne prevozne
tarife, pri stalnih prevozih popust po dogovoru. Cenjena
naročila naj se oddajo osebno ali telefonično v pisarni.

TOVARNA KISA

Jernej Jelenič

Ljubljana, Stara pot števil. 1

(poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

»MAJARONČKOV« špiritov in vinski kis
ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Ustanovljena leta 1886.

Telefon števil. 2578.